

Capp. ana ℥ij.
Spec. Diatr. sanæ.
Diarrh. Abb. ana ℥ij.
Rad. cicbor. ℥ij.
Syrup. d. cicbor. ℥ij.

Fiat conditum. S. Leber-Stärckunge
 Abends und Morgens einer Castanien
 groß zu gebrauchen.

VEL:

R. Pulver. cachect. Querc. ℥ij.
Croc. Martis aperitiv. ℥iij.
Fecul. aron. ℥iss.
Ebor. s. Δ ℥iij.
Sacchar. in aq. aperitiv. solut.
F. l. a. Morsuli, adspargantur
Cinam. & mac! S. Eröffnende und
 Stopff Morssellen.

P A R S XX.

DE

SPECIFICIS SPLENETICIS, HYPOCHONDRIACIS ET SCOR- BUTICIS.

CAPUT I.

DE

MEDICAMENTIS INTERNIS,

ESSENTIA PINI SYL-
VESTRIS.

Rec.

Turionum Pini Sylvestris vel A-
bietis q. v.

Coqu. in suff. quant. ▽ commun.
per horam unam vel alteram. Co-
laturam digere & inspissa usq; ad
consistentiam Extracti; huic super-
funde Spiritum cochleariæ vel alte-
rius herbæ antiscorbuticæ. Iterum
digere & filtra, habebis Essentiam,
cujus Dosis est à guttul. 30. ad 30.
in debito vehiculo.

OBSERVATIO.

Folia & summitates abietis & Pi-
ni Sylvestris laudantur quibusdam,
præsertim Dn. D. Michaëlis P. P.
Lips. celebratissimo in scorbutis,
hujusq; contractarâ, & inter speci-
fica numerantur. Idq; Sueci cum
ante aliquot annos belligerarent
cum Moschis experti sunt. Crude-
liter enim sæviente morbo in castris
eorum ob victus errores, cerevisia
vel aqua communis cum iisdem fo-
liis decocta & epota etiam despe-
ratos restituit, cæterosq; à conta-
gio

gio præmunivit. Balsamum certe
egregium antiscorbuticum in se
continebit.

**ESSENTIA SPLENETI-
CA** Dn. D. Michaelis
P. P. Lips.

R. Herb. Scolopendr. Mij,

Lingua Cervin.

Cuscut.

Epithym.

Milzatella

Flor. hypericon. an. Mi.

Genista Mff.

Cortic. tamarisc.

Fraxin.

Cappar. ana ℥iv.

Rad. filic.

Gnamin.

Polypod. q. an. ℥ijj.

Caryophyllar. ℥ij.

Sem. fraxin.

Genist. an. ℥ss.

Nasturt.

Cochlear. an. ℥ij.

C. Spirit. Cuscut. & Fumar.

F. l. a. Essentia.

Extractum Spleneticum

D. Posselii.

R. Rad. pæon. ℥ss.

filicis maris

Bugloss.

Rub. Tinctor. an. ℥i.

Cortic. fraxin.

Cappar.

Tamarisc. an. ℥vj.

Herb. Scolopendr.

Borragin.

Fumarie.

Ceterach.

Meliss.

Becabunga.

Cochlear. an. Mi.

Cubeb.

Costi an. ℥ss.

Sem. Carduibened.

Cumin.

Carv. an. ℥i.

Flor. Hypericon.

Bugloss.

Sambuc. an. pij.

Rasur. Eboris.

Cinamom. an. ℥ij.

Limatur. chalyb. c. ♁ calcin. ℥iii.

Contund. & consind. omnia, deinde

in matraccio affunde

Acet. Scyllitic. ℥ss.

Syrup. de cortic. citr. ℥i.

Aqu. Becabung. ℥. iij.

M. & destill usq. ad siccitatem mate-
ria. Dein liquor rursus affundatur
fecibus ad eliciendum extractum. S.
ut supra.

ELIXIR SPLENETICUM

Dn. D. Timä von Gülden-

flee.

R. Fol. Scolopendr.

Chamedryos

Meliss.

Carduibened.

Centaur. minor. an. ℥ss.

Rad.

Rad. Aristoloch. rotund.

Gentiana an. ℥ij.

Spec. Trochisc. de Capparib. ℥i.

Alōes Succotrina ℥ss.

Myrrha el. ℥ij.

Croci Oriental. ℥j.

Facul. Aron.

Bryon. an. ℥iij.

Sal. absinth.

Fraxin.

Tamarisc. ana ℥j.

Affund. Spir. Vini Rbenan. ad eminentiam 4. digitor. Digerantur in B. M. per dies tres, postea colentur, menstruum abstrahatur ad medietatem, reliquum servetur pro usu.

De
TINCTURA TARTARI
Antimoniata verâ.

R. Otri purissim.

♀ri alb.

℥ii opt. an. part. equal.

Pulverisa omnia subtilissimè, injice cochlear unum post alterum in Δ tum crucibulum carbonibus optimè accensis, & donec fumum emittere desinat nihil aliud injice, atq; sic per vices hanc operationem continua usq; dum omne detonatum sit, relinque in vehementissimo Δ per 1. horam. Deinde materiam in crucibulo detonatam, Δ ram & urentem adhuc exime rejiciendo in Spir. Vini re&ificatissimum (vel etiam ad purificandum sanguinem

specificum alium) relinque ita opumè clausum vitrum per aliquot dies, donec & color & consistentia tibi placeat.

OBSERVATIO.

1. Loco $\frac{1}{2}$ ii crudi potest sumi ilius Regulus.

2. Quidam etiam ex reliquiis Tincturæ Amlungianæ Nephriticæ, novo addito Otri, per vices iterum detonatis hanc præparant. Sed prior modus sive cum crudo sive cum Regulo $\frac{1}{2}$ ii est Amplissimi Dn. D. Michaelis, quem pro arcano habet non facile revelandum.

3. Hæc Tinctura potest omnibus portionibus, decoctis & julepis addi; valde enim purificat sanguinem.

4. Quidam Antimon. certâ præparatione $\ominus$ ♀ri conjungunt & per Spir. V. extrahunt Tincturam hanc, in calculo, podagrâ, & malo Hypochondriaco summè salutarem.

5. Dn. D. J. D. Horstius ex Sale ♀ri liquefact. ℥ss. ij. addito Sulph. aurato Antimonii ℥i. liquefactis in Δ culo extrahit cum spirita cochleariæ Tincturam supra dictam.

6. Alii ad modum superius descriptum sumunt loco Reguli Antimonii scorias excalcinatione relictas hasq; adhuc calidas in mortario comminuunt, cucurbitâq; vitreæ inditis superfundunt Spiritum Vini: Digerunt per aliquot dies

Iii

vase

vase optimè munitò, & habent ex flavedinè rubescentem tincturam.

7. Quo calidiori materiæ affunditur Spiritus Vini, eò rubicundior fit Tinctura.

DOSIS.

Tincturæ hujus nobilissimæ Dosis est à guttul. x. ad xx. in debito vehiculo.

Vid. Dn. D. Möllenbroc. de Vasis cap. 13. pag. 121.

De

ELIXIRI ANTISCORBUTICO
Dn. D. Cunradi
Frommanni.

Antequam digrediar non possum non adjicere hinc Elixir antiscorbuticum nobilissimum, quod eo quo me prosequitur candore, iidem mihi communicavit Fautor & Amicus meus certissimus.

R. Cortic. Citr. ℥iij.

Capparum

Tamarisc.

Lign. Sassafras ana ℥v.

Herb. Chamadryos,

Scolopendr. an. Mi.

Cochlear. Miiss.

Nasturt.

Fumar.

Cichor. an. Miss.

Agerat.

Scord. an. Mi.

Flor. Genista Miss.

Bugloss. Miss.

Sambuc.

Tunicarum,

Acat. an. Mi.

Sem. Dauc. Cretic. ℥iij.

Siler. Montan. ℥j.

Nasturt.

Genist. an. ℥iss.

Chalyb. c. Sulphure præp. ℥iij.

Croc. ℥iij.

Rad. ari.

Filicis an. ℥ss.

Enul. ℥iiss.

Raphan. ℥iij.

Polypod.

Rbabarb. el. an. ℥iiss.

Contusis affunde alcabest. Glauber.

9. s. pro extractione in vase clauso.

Postquam ritè essentia liquore hoc

per hor. 24. imbibita fuerit, adde

Spir. vin. ℥iiss.

vel 9. s. pro Tincturâ.

Quâ paratâ, & Alcabest separato, adde

Spiritui tinct.

Extract. absinth. ℥iiss.

Pimpinell.

granor. aſ. an. ℥iss.

Mel Juniperin. ℥ss.

Ac rursus F. extractio, mox spiritum

vini per Alembicum ad oleitatem usq;

separat, adde

Elixir. Propr. Parac. ℥ss.

Mistur. simpl.

Spirit. aperit. Penot. an. ℥vj.

Fragor.

Cynosbat. an. ℥iij.

Cochlear. ℥v.

Cuscus. ℥iij.

Sambuc.

Sambuc. ℥ij.

M. opt. F. Elixir.

Hoc Medicamentum in mundificando sanguine magni est nominis, adeo usq; ut par vel superius inventu non facile sit.

De
TINCTURA MARTIS
aperiente Tartarifatâ.

R. Limatur. Martis,

℞ri an. ℥. ss.

Coqu. in lebete vel cupula ferrea, per 6. vel 7. horas, ligneo bacillo nonnunquam agitando. Tum nigrescit sensim liquor. Ablato igne cum subsederit ℞. liquor tinctus sensim aufertur. Novæ aquæ affusio & coctio repetitur. Liqueores conjuncti arenæ calore exhalant ad medietatem. Quod remanet in vitro adservatum, salinum præ se fert saporem.

Dosis ℥ss. in jusclo vel vino horis matutinis & vespertinis.

VEL:

R. Succ. express. piperitis. ℥iiij.

Cochlear.

Raphan. minor.

Nasturt. aquat.

Hortens. an. ℥ij

Spirit. ℞ri ℥. i.

M. destill. in M.B. dof. ℥ij. ad ℥vj.

De

Infuso in Lienis obstructionibus ut & uterinis affectibus convenientissimo.

R. Tartari crud. elect. ℥ss.

Limatur. Martis ℥ij.

Aqu. Cichor.

Taraxacón. q. s. ad eminentiam 4. digitor.

F. infusum per aliquot dies in vitro clauso calidè filtrandum, & in jusclo carnis ad ℥ij. exhibendum.

NOTA:

Observandum in Martis usu: 1. Ne sit nimius & probè correctus; experientia enim testata est, ex nimio ejus usu pallorem faciei esse contractum. 2. Ut per alvum evacuetur, fæcesq; tingat.

De
DECOCTO GALLI
in malo Hypochondriaco
& Scorbuto Dn. D. Michaelis.

R. Herb. cochlear.

Nasturt.

Cuscut.

Fumaria an. Mss.

Flor. Borragin.

Bugloss.

Epatie. nobil.

Genist.

Cichor. an. ℥iij.

Cortic. cappar.

Tamarisc. an. ℥iij.

Fol. Sen. s. s. ℥j.

Rad. polypod.

Hellebor. nigr. an. ℥vj.

Sem. anis. ℥iss.

℥ij 2

Passul.

Passul. major. exacinator.
minor. an. ℥ss.

Cremer. Tartari albiss. ℥iij.

*Incisa & contusa indantur ventri
Galli decrepiti vel nodulo & coqu.*
ad carnis deliquium.

*Dosis: Jusculi exhibeantur ℥iij. vel
iiij. Majoris efficaciz ergo infilla-
ri potest Tinctura Martis vel Spi-
ritus aperitivus pro qualibet dosi.*

De

PULVERE APERITIVO

SPLENETICO: Dn. D.

Kneufelii.

R. *Cremer. Tartari**℞li Martis an. ℥ss.**Solut. Corall.**Saloculor. cancr. an. ℥ss.**Facul. Aron.**Bryon. an. ℥i.**Antimon. diaphoret. ℥j.**Myrrha rubr. ℥j.**Ol. lign. rhod. gutt. v.**M. F. Pulvis.*

De

TINCTURA MARTIS

ANTIMONIATA.

R. *℞li Martis,**Antimonii an. q. v.*

*Calcina in retorta abstracto si-
mul spiritu, ad rubedinem, super-
funde Spiritum vini, vel si placet,
quemcunq; affectui accommoda-
tum, digere & filtra.*

De

ARCANO TARTARI.

R. *⊖ Tartari part. ij.**Urin. fix. p. j.*

*Affunde toties acerum destillatum,
donec nihil amplius imbibat. Ex
relicto liquore cum argilla forma
globulos, & destilla Spiritum instar
Spiritus Olis. Hunc postea cum Sp.
Vini, oleo ℞li & rectific. Spir. Sul-
phuris digere in B. V. per 6. Septi-
manas, & habebis arcanum in mul-
tis magnis morbis inestimabile.*

De

TARTARO CHALY-
BEATO.R. *Chalyb. limat. & preparat. ℥i.**Impregnetur Spir. Olis instar pul-
sicule, cui adde**Cremer. Tartari**Acet. an. ℥iss.*

*M. invicem & sublimentur vasis
sublimatoris velut flores.*

VEL:

R. *Spir. Cochlear. ℥ij.**Tartari rectificat ℥iiss.**℞li rectificat. ℥iss.**Tinctur. Martis ℥j.**Santal. rubr. q. f.**Digere donec F. Tinctura.**Dosis à gutt. 20. ad 30.*

De

MIXTURA ANTISCOR-
BUTICA.R. *Extract. absinth. liquid.**Cochlear.*

*Cochlear. an. ℥ss.**Spir. Salis opt. rectific.**Tartari an. ℥j.**Sambucin.**Absinthiac. an. ℥iss.**Syrup. è cochlear. ℥j.**Cochlear.**Ciebor. an. ℥iij.*

Permixta exactè stent in digesti-
one per mensem, post purum ab im-
puro segregetur, filtrentur.

Uusus in præsertione & cura-
ratione manè & serò singulis vicibus
exhibendo ℥j. vel ℥ss. in aqua vel li-
quore conveniente, vel vino albo.

CAPUT II.

DE

SPLENETICIS EXTERNIS.

De
UNGUENTO SPLENETICO,

Dn. D. Cuntadi Fromman.

R. Mucilag. sem. fenugr.

alib. aqu.

*Filic. extract. an. ℥vi.**Succ. malv. express. ℥i.**absinth.**Nicotian. an. ℥iss.**Cicut. ℥ij.**Rad. bryon. ℥vj.**Ol. de Capparib. ℥iss.**amygd. dulc. ℥iij.**amar. ℥x.**Sem. eruc. express. ℥vj.**aneth. ℥j.*

Coqu. ad succ. consumpt. adde

*Gumm. Ammoniac. acet.**Solut. ℥iss.**Sapon. Venet. ℥iss.**Rad. alb. pulverisat. ℥ss.**Cyclamin. ℥ij.**Medull. crur. virul. ℥iij.**Pingued. Gallin. ℥ss.*°° *Stillat. Chamamel. ℥j.**Ruth.**Croc. an. ℥ss.**Ol. ꝑ. per deliquium ℥iss.**Cera alb. q. s.*

F. Ungv. S. ut supra.

Est Medicamentum in Officinâ
Imperialis Northusæ usitatum, atq;
Dn. Aachore in emolumentum æ-
grorum summum præscriptum; sa-
tisfacit enim omnibus indicationi-
bus egregiè, quibus viscus illud
premitur.

EMPLASTRUM DE CI-
CUTA,

R. Gumm. Ammoniaci aliquantum
contusi & in vas vitreum pro-
jecti ℥v.

Affunde Succ. Cicutæ,

*Aceti squillitic. an. part. aqua-
los, ut ad tres digitos su-
pernatent.*

Maneant in infusione dies sex vel octo.

℥iij

Interim

*Interim accipe Cicutæ succulentissima
& minutim concisa Mij.*

Ol. Amygd. d. ℥ij.

*Coqu. lentissimo igne ferè ad consum-
ptionem succi, percolato Oleo admisce
Cera flavæ ℥ij.*

His peractis coquatur Ammonia-
cum infusum, donec omninò disso-
lutum sit.

Coletur iterumq; coquatur lento
igne ad consistentiam & spissitudi-
nem cerati.

Tandem Oleum & Ceram quoq;
admisce, semper agitando donec
refrigeratum fuerit, servetur in vase
vitreato bene clauso, acetum autem
scylliticum, quod notandum, cum
aceto acerrimo recens debet esse
factum. Acetum enim scylliticum
facile corrumpitur, & aciditatem
suam omninò deponit.

Fabrit. Hildanus in Epist. ad Cro-
querum, & legitur in operibus suis
pag. 657.

OBSERVA:

Lienem obstructum optimè ape-
rit. roborat, duritiem emollit, sed
tamen quod ruborem cuti subjctæ
inducat, ideo aut per vices impo-
nendum, aut cutis per Unguentum
Rosaceum interdum lenienda.

NOTA:

Dn. D. Zobelius ex ° ° Pri de-
stillato Camphorato, Cerâ, Colo-
phoniâ, Terebinth. Cæpis assat. &
Ol. de Capparibus format Empla-

strum Splenicum Tartareum, con-
venientissimum in indurato & ob-
structo Liene.

De OLEO TARTARI SPLE- NETICO.

R. *Ol. Tartari ex crystallis vel cre-
more Tartari unicâ solutione pa-
rati, stillati ℥ss.*

*Cineris Samentorum vitis q. s. ad
massam efficiendam, vel ut ad sic-
citatem reducatur Oleum.*

Et per retortam vitream in arenâ
rectificetur, servetur ad usus exter-
nos, quod regioni lienis in ejus ob-
structionibus & scirrhis affectibus
illitum sapius, haud parum prz-
stare experientiâ edoctus est D.
Zvvölferus in appendic. ad Pharm.
Augustan. p. 61.

De BALSAMO SPLENETI- CO Dn. D. Rolfinckii.

R. *Ol. Cappar. express. ℥ss.*

Balsam. Sulph. terebinthin. ℥ij.

Ol. Tartar. rectific. ℥i.

*M. super leni igne in stillili S. Mille
Balsam.*

Costarum Notharum regioni in-
unctus prodest illius loci dolorib;
tensiones splenis à flatuosis humo-
ribus & Tartareis impuritatibus re-
solvit.

PARS